

DA VINCI -KODI JA ALKUPERÄISTEKSTIT
Keskustelukysymyksiä Magdalan Mariasta evankeliumitekstien pohjalta
Mailis Janatuinen

Sisällysluettelo

1. Alkusanat
2. Tekstit
3. MARIA KOHTAA JEESUKSEN
4. AURINGON SAMMUESSA
5. JEESUKSEN HAUTAJAISET
6. TYHJÄLLÄ HAUDALLA
7. MARIA KOHTAA YLÖSNOUSSEEN HERRAN

ALKUSANAT (jotka vetäjä referoi piiriläisilleen)

Dan Brownin kirja Da Vinci -koodi ja siitä tehty elokuva ovat kokeneet suunnattoman yleisömenestyksen ja muokanneet monen ihmisen käsitystä Jeesuksesta Kristuksesta. Kirjan mukaan Jeesuksella ja Magdalan Marialla oli suhde, josta syntyi lapsi. Brown perustaa väitteensä ns. Filippoksen evankeliumiin, joka on kirjoitettu 150–200 vuotta myöhemmin kuin Uuden testamentin evankeliumit. Filippoksen evankeliumi ei puhu suoranaisesti mistään suhteesta; se vain nimittää Mariaa nimellä ”Jeesuksen koinoonos”. Sanalla on laaja merkitys. Se voi tarkoittaa aviopuolisoa, uskonystävää tai liikekumppania. Itse asiassa Filippoksen evankeliumi käyttää jonkun vaimosta puhuessaan sanaa ”shimee”. On siis epätodennäköistä, että Filippoksen evankeliumin kirjoittaja olisi pitänyt Mariaa Jeesuksen vaimona. Dan Brown on yksinkertaisesti vain tulkinnut koinoonos-sanan kirjansa juoneen sopivalla tavalla.

Mutta mitä sanovat alkuperäistekstit? Neljä Uuden testamentin evankelistaa: Matteus, Markus, Luukas ja Johannes, merkitsivät Jeesuksen elämäkerran muistiin 30–50 vuotta tämän kuoleman jälkeen. Silloin oli vielä elossa runsaasti silminnäkiä, jotka voivat joko vahvistaa tai kiistää dokumenttien väitteet. Samaa ei voi sanoa sata tai kaksisataa vuotta myöhemmin eläneen Filippoksen hengentuotteesta, puhumattakaan nyt Leonardo da Vincistä, joka eli kokonaista 1400 vuotta alkuperäisdokumenttien kirjoittajien jälkeen.

Kuvitellaanpa, että sinä saisit tehtäväksesi tutkia Napoleon Bonaparten (1769–1821) naisuhteita. Sinulla olisi käsissäsi v. 2005 kirjoitettu elämäkerrallinen romaani tämän suuren ranskalaisen sotapäällikön rakkauselämästä ja sitten 1850-luvulla julkaistu Napoleonin ystävän muistelmateos, jossa tämä kertoo oman silminnäkiä todistuksensa. Kumpaan tekstiin luottaisit enemmän? Juuri noin suuri on aikaero Uuden testamentin evankeliumien ja Filippoksen evankeliumin välillä.

Tämä opas on tarkoitettu niille, jotka ovat joko lukeneet kirjan Da Vinci -koodi tai nähneet vastaavan elokuvan ja tahtovat päästä selville sen väitteiden todenperäisyydestä. Oppaassa on käsitelty kaikki ne Uuden testamentin kohdat, jotka mainitsevat Magdalan Marian nimen. Koska samassa keskustelussa käytetään useampaa kuin yhtä evankeliumitekstiä, suosittelen, että kohta ”**Tekstit**” tulostetaan ja monistetaan osanottajille. Muissa asioissa **Da Vinci -koodi ja alkuperäistekstit** -opasta käytettäessä seurataan ilosanomapiirin sääntöjä (jotka löytyvät toisaalta näiltä nettisivuilta). Sulkumerkkien sisällä olevat kysymykset ovat apukysymyksiä ja ne esitetään vasta sitten, jos pääkysymykseen ei tule vastausta.

”Me rakastamme, sillä hän on ensin rakastanut meitä” (1. Joh. 4:19).

Espoossa syksyllä 2006

Mailis Janatuinen

TEKSTIT (tulostettavaksi ja monistettavaksi)

1. MARIA KOHTAA JEESUKSEN

Teksti 1: Luuk. 8:1–3. 1. Sen jälkeen Jeesus kulki kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään julistaen ilosanomaa Jumalan valtakunnasta. Hänellä oli seurassaan kaksitoista opetuslastaan 2. sekä muutamia naisia, jotka hän oli parantanut taudeista ja vapauttanut pahojen henkien vallasta. Näitä olivat **Magdalan Maria**, josta hän oli ajanut ulos seitsemän pahaa henkeä, 3. **Johanna**, jonka aviomies Kuusas oli Herodeksen korkeita virkamiehiä, sekä **Susanna**. Lisäksi oli monia muita naisia, ja kaikki nämä avustivat heitä omilla varoillaan.

Teksti 2: Matt. 12: 14; 15:1–2; 16:1

12:14 Mutta fariseukset menivät ulos ja ryhtyivät suunnittelemaan, miten saisivat Jeesuksen raivatuksi pois tieltä.

15:1 Silloin Jeesuksen luo tuli Jerusalemlaisia fariseuksia ja lainopettajia. 2. ”Miksi sinun opetuslapsesi rikkovat isien perinnäissääntöjä?” he kysyivät. ”Hän eivät pese käsiään, kun rupeavat syömään.”

16:1 Jeesuksen luo tuli fariseuksia ja saddukeuksia, jotka halusivat panna hänet koetukselle ja pyysivät häntä näyttämään merkin taivaasta.

2. AURINGON SAMMUESSA

Teksti 1: Luuk. 23:32–34

32. Jeesuksen kanssa teloitettavaksi vietiin kaksi muuta miestä, kaksi rikollista. 33. Kun tultiin paikkaan, jota kutsutaan Pääkalloksi, he ristiinnaulitsivat Jeesuksen ja rikolliset, toisen hänen oikealle puolelleen, toisen vasemmalle. 34. Mutta Jeesus sanoi: ”Isä, anna heille anteeksi. He eivät tiedä, mitä tekevät.”

Teksti 2: Matt. 27:45–56

45. Mutta keskipäivällä, kuudennen tunnin aikaan (klo 12), tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin (klo 15) saakka. 46. Yhdeksännen tunnin vaiheilla Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Eeli, Eeli, lama sabaktani?” Se merkitsee: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? 47. Tämän kuullessaan muutamat siellä olevista sanoivat: ”Hän huutaa Eliaa.” 48. Heti yksi heistä kiiruhti hakemaan sienen, kastoi sen hapanviiniin, pani kepin päähän ja tarjosi siitä hänelle juotavaa. 49. Toiset sanoivat: ”Katsotaanpa nyt, tuleeko Elia hänen avukseen.” 50. Mutta Jeesus huusi taas kovalla äänellä ja antoi henkensä.

51. Sillä hetkellä temppelin väliverho repesi kahtia, ylhäältä alas asti. Maa vavahteli, kalliot halkeilivat (...). 54. Kun sadanpäällikkö ja miehet, jotka hänen kanssaan vartioivat Jeesusta, näkivät maan vavahtelun ja kaiken, mitä tapahtui, he pelästyivät suunniltaan ja sanoivat: ”Tämä oli todella Jumalan Poika!” 55. Siellä oli myös useita naisia jonkin matkan päässä tätä katselemassa. Galileasta lähtien he olivat kulkeneet Jeesuksen mukana ja palvelleet häntä. 56. Heidän joukossaan olivat **Magdalan Maria**, **Jaakobin** ja **Joosefin äiti Maria** ja **Sebedeuksen poikien äiti**.

3. JEESUKSEN HAUTAJAISET

Teksti 1: Joh. 19:38–42; Matt. 27: 57–61

Joh. 19:38– Tämän jälkeen muuan Joosef, joka oli kotoisin Arimatiasta, pyysi Pilatukselta, että saisi ottaa Jeesuksen ruumiin ristiltä. Hän oli Jeesuksen opetuslapsi, joskin salaa, sillä hän pelkäsi juutalaisia. Pilatus suostui pyyntöön, ja Joosef tuli ja otti ruumiin alas. 39. Paikalle tuli myös Nikodemos, se mies, joka ensi kerran oli käynyt Jeesuksen luona yöllä, ja hänellä oli mukanaan sata mitta* (30 kg) mirhan ja aaloen seosta. 40. Miehet ottivat Jeesuksen ruumiin ja kietoivat sen käärinliinoihin pannen mukaan tuoksuaineita, niin kuin juutalaisten on tapana tehdä haudatessaan vainajansa. 41. Siellä, missä Jeesus ristiinnaulittiin, oli puutarha, ja puutarhassa oli uusi hauta, johon ei vielä ollut haudattu ketään. 42. He panivat Jeesuksen siihen, koska oli juutalaisten juhlan valmistuspäivä ja se hauta oli lähellä.

Matt. 27:57– Illalla tuli paikalle Joosef, rikas arimatialainen, joka hänkin oli Jeesuksen opetuslapsi. 58. Hän meni Pilatuksen puheille ja pyysi Jeesuksen ruumista. Pilatus käski antaa sen hänelle. 59. Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen pellavavaatteeseen 60. ja pani hautaan, jonka hän äskettäin oli itseään varten hakkauttanut kallioon. Hän vieritti hautakammion ovelle suuren kiven ja lähti pois. 61. **Magdalan Maria** ja se toinen Maria olivat hekin siellä; he istuivat hautaa vastapäätä.

Teksti 2: Mark. 15:47 ja Luuk. 23:54–56.

Mark. 15:47 Magdalan Maria ja Joosefin äiti Maria katsoivat, mihin Jeesus haudattiin.

Luuk. 23:54. Oli valmistuspäivä, sapatti oli juuri alkamassa. 55. Naiset, jotka olivat Jeesuksen kanssa tulleet Galileasta, lähtivät Joosefin mukaan. He näkivät, kuinka Jeesuksen ruumis pantiin hautaan. 56. Palattuaan kaupunkiin he hankkivat tuoksuja öljyjä ja voiteita, mutta sapatin he viettivät levossa lain käskyn mukaan.

4. TYHJÄLLÄ HAUDALLA

Teksti 1: Luuk. 24:1

Luuk. 24:1 Ensimmäisenä päivänä sapatin jälkeen naiset jo aamuvarhaisella menivät haudalle ja ottivat hankkimansa tuoksuöljyt mukaan.

Teksti 2: Matt. 28:2–4

Matt. 28:2– Sapatin päätyttyä, viikon ensimmäisen päivän koittaessa, tulivat **Magdalan Maria** ja se toinen Maria katso-
maan hautaa. Äkkiä maa alkoi vavahdella ja järjestä, sillä Herran enkeli laskeutui taivaasta. Hän tuli haudalle, vieritti kiven
pois ja istuutui sille. 3. Hän oli hohtava kuin salama ja hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi. 4. Vartijat pelästyivät
häntä niin, että alkoivat vapista ja kaatuivat maahan kuin kuolleet.

Teksti 3: Joh. 20:1–10

Joh. 20:1– Sapatin mentyä, viikon ensimmäisenä päivänä **Magdalan Maria** tuli jo aamuhämärissä haudalle ja näki, että
haudan suulta oli kivi siirretty pois. 2. Hän lähti juoksujalkaa kertomaan siitä Simon Pietarille ja sille opetuslapselle, joka
oli Jeesukselle rakkain, ja sanoi heidät tavattuaan: ”Ovat vieneet Herran pois haudasta, emmekä me tiedä, minne hänet on
pantu.” 3. Pietari ja se toinen opetuslapsi lähtivät heti juoksemaan haudalle. 4. Miehet menivät yhtä matkaa, mutta se toinen
opetuslapsi juoksi Pietaria nopeammin ja ehti haudalle ensimmäisenä. 5. Hän kurkisti sisään ja näki käärinliinojen olevan
siellä, mutta hän ei mennyt sisälle. 6. Simon Pietari tuli hänen perässään, meni hautaan ja katseli siellä olevia käärinliinoja.
7. Hän huomasi, että Jeesuksen kasvoja peittänyt hikiliina ei ollut käärinliinojen vieressä vaan erillään, omana käärönään.
8. Nyt tuli sisään myös se toinen opetuslapsi, joka oli ensimmäisenä saapunut haudalle, ja hän näki ja uskoi. 9. Vielä he
näet eivät olleet ymmärtäneet, että kirjoitusten mukaan Jeesus oli nouseva kuolleista. 10. Opetuslapset lähtivät haudalta
majapaikkaansa.

5. MARIA KOHTAA YLÖSNOUSSEEN HERRAN! Joh. 20:11–18

Teksti: Joh. 20:11–18

Joh. 20:11– Maria seisoi haudan ovella ja itki. Siinä itkiessään hän kurkisti hautaan 12. ja näki, että siinä, missä Jeesuksen
ruumis oli ollut, istui kaksi valkopukuista enkeliä, toinen pääpuolella ja toinen jalkopäässä. 13. Enkelit sanoivat hänelle:
”Mitä itket, nainen?” Hän vastasi: ”Minun Herrani on viety pois, enkä tiedä, minne hänet on pantu.” 14. Tämän sanottuaan
hän kääntyi ja näki Jeesuksen seisovan takanaan, mutta ei tajunnut, että se oli Jeesus. 15. Jeesus sanoi hänelle: ”Mitä
itket, nainen? Ketä sinä etsit?” Maria luuli Jeesusta puutarhuriksi ja sanoi: ”Herra, jos sinä olet vienyt hänet täältä, niin
sano, minne olet hänet pannut. Minä haen hänet pois.” 16. Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Maria.” Maria kääntyi ja sanoi:
”Rabbuuni!” – se on hepreaa ja merkitsee: opettajani. 17. Jeesus sanoi: ”Älä koske minuun. Minä en vielä ole noussut Isän
luo. Mene sinä viemään sanaa veljilleni ja sano heille, että minä nousen oman Isäni ja teidän Isänne luo, oman Jumalani
ja teidän Jumalanne luo.” 18. **Magdalan Maria** riensi opetuslasten luo ja ilmoitti: ”Minä olen nähnyt Herran!” Sitten hän
kertoi, mitä Herra oli hänelle sanonut.

1. MARIA KOHTAA JEESUKSEN

Teksti 1: Luuk. 8:1–3

1. Sen jälkeen Jeesus kulki kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään julistaen ilosanomaa Jumalan valtakunnasta. Hänellä oli seurassaan kaksitoista opetuslastaan 2. sekä muutamia naisia, jotka hän oli parantanut taudeista ja vapauttanut pahojen henkien vallasta. Näitä olivat Magdalan Maria, josta hän oli ajanut ulos seitsemän paha henkeä, 3. Johanna, jonka aviomies Kuusas oli Herodeksen korkeita virkamiehiä, sekä Susanna. Lisäksi oli monia muita naisia, ja kaikki nämä avustivat heitä omilla varoillaan.

Taustatietoja: Riivaustila tarkoittaa sitä, että ihmisen sisimmässä asuu pahoja henkiä, jotka ilmaisevat itsensä huutamalla ja raivoamalla. Riivaustilaa ei pidä sekoittaa mielisairauteen, se on enemmänkin sukua Saatanan palvonnan mukanaan tuomille ilmiöille. Riivatun ihmisen on mahdotonta elää normaalia elämää. **Magdalan kaupunki** sijaitti Genesaretin järven rannalla ja se eli etupäässä kalastuksesta ja kyyhkysten kasvatuksesta. Koska Marialla ilmeisesti oli omia varoja, on hänen joskus arveltu olleen kyyhkysten kasvattaja. Evankeliumit tuntevat neljä Mariaa. **Magdalan Mariaa ei pidä sekoittaa ilotyttöön**, joka voiteli Jeesuksen jalat, eikä Betanian Mariaan, joka voiteli Jeesuksen ennen tämän kuolemaa. Mikään evankeliumi ei nimitä Magdalan Mariaa prostituoiduksi.

Seitsemän paha henkeä

- Miksi Luukas tahtoi evankeliumissaan kertoa Mariasta nimenomaan tuon yhden taustatiedon, että hänessä oli asunut seitsemän riivaajahenkeä?
- Miettikää millaista Marian elämä oli ollut silloin, kun hän oli seitsemän pahan hengen riivaama. (Miten riivaustila vaikutti Marian elämään, jos hän ei ollut naimisissa? Entä jos hän oli naimisissa?)
- Millaiset riippuvuudet voivat sitoa meidän aikamme ihmisen samalla tavalla kuin pahat henget olivat sitoneet Marian?
- Mitkä kaikki asiat muuttuivat Marian elämässä sillä hetkellä, kun Jeesus ajoi hänestä ulos seitsemän paha henkeä?
- Naisesta puhuttaessa mainitaan Raamatussa usein hänen miehensä tai poikiensa nimet. Millaisia johtopäätöksiä voimme tehdä siitä, ettei Marian kohdalla mainita kumpaakaan?
- Miettikää mahdollisia syitä, miksi Maria ei solminut avioliittoa jonkun Magdalan kalastajan kanssa pahoista hengistä vapauduttuaan?

Jeesus ottaa seurueeseensa naisia

- Tuon ajan juutalaiset rabbit eivät koskaan opettaneet eivätkä huolineet seurueeseensa naisia. Miksi Jeesus toimi tässä suhteessa vastoin oman aikansa tapoja?
- Miettikää niiden naisten motiiveja ja tunteita, jotka läksivät seuraamaan Jeesusta ympäri maata.
- Mistä syystä Kuusas oli ehkä antanut vaimolleen luvan lähteä Jeesuksen seuraan?
- Miettikää, millaiset Jeesusta seuraavien naisten keskinäiset suhteet olivat.
- Miettikää, mitä käytännössä tarkoittavat nämä sanat: ”*Kaikki nämä naiset avustivat Jeesusta ja opetuslapsia varoillaan*”.
- Millaisia asioita Maria koki ja oppi seuratessaan Jeesusta kolmen vuoden ajan? (Vastaus tämän tekstin ulkopuolelta.)
- Mitä osoittaa Mariasta se, että hänen nimensä mainitaan yhden kerran tässä ja seuraavan kerran vasta Jeesuksen kuoleman yhteydessä?
- Marian nimi mainitaan 19 kertaa evankeliumeissa, joista yhdeksän kertaa naisten nimiluettelossa. Mitä mielestänne osoittaa se, yhtä vaille jokaisessa listassa Marian nimi mainitaan ensin?

Da Vinci -koodi kysymykset:

- Jos Jeesus ja Maria olisivat olleet naimisissa, niin mitä syytä aikalaisdokumenteilla olisi ollut se salata?
- Seksuaalinen suhde avioliiton ulkopuolella oli taas ankarasti kielletty Mooseksen laissa ja kymmenessä käskyssä, jotka sitoivat myös Jeesusta. Jos tällainen suhde olisi ollut olemassa, mitä se olisi vaikuttanut Jeesuksen seuraajajoukkoon?
- Vertaa Da Vinci -koodin Mariaa tämän evankeliumitekstin Mariaan.
- Mikä mielestäsi on vaikuttavinta siinä kuvassa, minkä tämä teksti antaa meille Jeesuksesta?

Teksti 2: Matt. 12:14; 15:1–2; 16:1

12:14 Mutta fariseukset menivät ulos ja ryhtyivät suunnittelemaan, miten saisivat Jeesuksen raivatuksi pois tieltä.

15:1– . Silloin Jeesuksen luo tuli Jerusalemlista fariseuksia ja lainopettajia. 2. ”Miksi sinun opetuslapsesi rikkovat isien perinnäissääntöjä?” he kysyivät. ”Hehän eivät pese käsiään, kun rupeavat syömään.”

16:1 Jeesuksen luo tuli fariseuksia ja saddukeuksia, jotka halusivat panna hänet koetukselle ja pyysivät häntä näyttämään merkin taivaasta.

- Miettikää, miksi Jeesuksella oli paljon vihollisia, jotka tahtoivat hänelle paha?
- Millä eri tavoilla Jeesuksen vihämiehet koettivat viedä häneltä hänen hyvän maineensa?
- Millainen todistusvoima on mielestänne sillä tosiasialla, ettei yksikään aikalaisdokumentti kerro Jeesuksen vihamiesten syyttäneen häntä moraalittomasta elämästä? (Jos Da Vinci -koodin väite Jeesuksen ja Marian suhteesta olisi ollut tosi, miten Jeesuksen vihämiehet olisivat käyttäneet sitä hyväkseen?)

2. AURINGON SAMMUESSA

Teksti 1: Luuk. 23:32–34

32. Jeesuksen kanssa teloitettavaksi vietiin kaksi muuta miestä, kaksi rikollista. 33. Kun tultiin paikkaan, jota kutsutaan Pääkalloksi, he ristiinnaulitsivat Jeesuksen ja rikolliset, toisen hänen oikealle puolelleen, toisen vasemmalle. 34. Mutta Jeesus sanoi: ”Isä, anna heille anteeksi. He eivät tiedä, mitä tekevät.”

- Vertaa Jeesuksen tapaa kärsiä siihen, miten toimintaelokuvat (myös Da Vinci -koodi) kärsimystä kuvaavat.
- Mitä luulette, että tekstissämme kuvattu Jeesus olisi sanonut Da Vinci -koodin Silakselle, joka ajoi hänen asiaansa ihmisiä murhaamalla?

Teksti 2: Matt. 27:45–56

45. Mutta keskipäivällä, kuudennen tunnin aikaan (klo 12), tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin (klo 15) saakka. 46. Yhdeksännen tunnin vaiheilla Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Eeli, Eeli, lama sabaktani?” Se merkitsee: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? 47. Tämän kuullessaan muutamat siellä olevista sanoivat: ”Hän huutaa Eliaa.” 48. Heti yksi heistä kiiruhti hakemaan sienen, kastoi sen hapanviiniin, pani kepin päähän ja tarjosi siitä hänelle juotavaa. 49. Toiset sanoivat: ”Katsotaanpa nyt, tuleeko Elia hänen avukseen.” 50. Mutta Jeesus huusi taas kovalla äänellä ja antoi henkensä.

51. Sillä hetkellä temppelein väliverho repesi kahtia, ylhäältä alas asti. Maa vavahteli, kalliot halkeilivat (...). 54. Kun sadanpäällikkö ja miehet, jotka hänen kanssaan vartioivat Jeesusta, näkivät maan vavahtelun ja kaiken, mitä tapahtui, he pelästyivät suunniltaan ja sanoivat: ”Tämä oli todella Jumalan Poika!” 55. Siellä oli myös useita naisia jonkin matkan päässä tätä katselemassa. Galileasta lähtien he olivat kulkeneet Jeesuksen mukana ja palvelleet häntä. 56. Heidän joukossaan olivat Magdalan Maria, Jaakobin ja Joosefin äiti Maria ja Sebedeuksen poikien äiti.

Taustatietoja: Pimeys Jeesuksen kuollessa ei voinut johtua auringonpimennyksestä, koska juutalaisten pääsiäinen on täydenkuun aikaan eikä kuu voi silloin mennä auringon eteen.

Kun Jeesus kuoli, **Maria oli seurannut häntä noin kolme vuotta.**

Naiset Golgatalla, jakeet 55–56

- Luuletteko, että Maria oli aavistanut, miten Jeesukselle kävisi, vai tuliko asia hänelle täytenä yllätyksenä?
- Miksi Galilean naiset seurasivat Jeesuksen kuolemaa ”jonkin matkan päästä”, ei läheltä?
- Johanneksen evankeliumi kertoo, että Jeesuksen äiti Maria seiso iavan ristin juurella. Miksi hän seiso juuri siellä eikä muiden naisten kanssa kauempana?
- Miettikää eri syitä, miksi Jeesusta seuranneet miehet – Johannesta lukuun ottamatta – eivät tulleet katsomaan opettajansa kuolemaa.
- Miten mies suhtautuu läheisensä kärsimykseen, jolle hän ei mahda mitään? Entä nainen?

Maria näkee Jeesuksen kuolevan, jakeet 45–50

- Mihin Magdalan Maria pettyi pitkäperjantaina (jos pettyi)?
- Katsokaa jakeita 45–49 Marian silmin: Mikä aiheutti hänelle ehkä eniten tuskaa tuossa tilanteessa?
- Maria oli itse kokenut olevansa Jumalan hylkäämä silloin, kun pahat henget pitivät häntä vallassaan. Miltä hänestä ehkä tuntui kuulla Jeesuksen huuto jakeessa 46?
- Äänen käyttö oli ristiinnaulitulle kovin vaikeaa, koska hänen keuhkonsa olivat puristuksissa. Miettikää, mikä sai Jeesuksen huutamaan kovalla äänellä kuollessaan. (Jos Jeesus huusi pelosta, niin mitä hän pelkäsi?)
- Mikä osoittaa, ettei Marian rakkaus Jeesukseen kuollut Jeesuksen kuollessa?

Roomalaisen upseerin todistus, jakeet 51–54

- Mitkä seikat viittasivat siihen, ettei tässä ollut kysymys tavallisen ihmisen kuolemasta?
- Mikä sai karskit ammattisoturit pelästymään suunniltaan – mitä he pelkäsivät (54)?
- Mikä Jeesuksen kärsimyksessä ja kuolemassa oli ollut niin erikoista, että roomalainen upseeri esitti jakeen 54b tunnustuksen?
- Luuletteko Marian uskoneen tuona päivänä, että Jeesus oli Jumalan Poika? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä olisit itse ehkä ajatellut Jeesuksen kuolemasta, jos olisit itse seissyt ristin juurella?
- Jos sinulle sanottaisiin, että Jeesus kärsi kidutuksen ja kuoleman antaakseen sinulle iankaikkisen elämän, niin mitä ajattelisit tästä väitteestä?

Da Vinci -koodi kysymykset

- Vertaa Da Vinci -koodin Mariaa tämän tekstin Mariaan.
- Mikä mielestäsi on vaikuttavinta siinä, miten tämä teksti kuvaa Jeesusta?
- Dan Brown antaa kirjassaan sen kuvan kuin Jeesus olisi ollut pelkkä ihminen. Mitä tämä teksti siitä asiasta sanoo?

3. JEESUKSEN HAUTAJAISET

Teksti 1: Joh. 19:38–42 ja Matt. 27:57–61.

Joh. 19:38– Tämän jälkeen muuan Joosef, joka oli kotoisin Arimatiasta, pyysi Pilatukselta, että saisi ottaa Jeesuksen ruumiin ristiltä. Hän oli Jeesuksen opetuslapsi, joskin salaa, sillä hän pelkäsi juutalaisia. Pilatus suostui pyyntöön, ja Joosef tuli ja otti ruumiin alas. 39. Paikalle tuli myös Nikodemos, se mies, joka ensi kerran oli käynyt Jeesuksen luona yöllä, ja hänellä oli mukanaan sata mitta* (30 kg) mirhan ja aaloen seosta. 40. Miehet ottivat Jeesuksen ruumiin ja kietoivat sen käärinliinoin pannen mukaan tuoksuaaineita, niin kuin juutalaisten on tapana tehdä haudatessaan vainajansa. 41. Siellä, missä Jeesus ristiinnaulittiin, oli puutarha, ja puutarhassa oli uusi hauta, johon ei vielä ollut haudattu ketään. 42. He panivat Jeesuksen siihen, koska oli juutalaisten juhlan valmistuspäivä ja se hauta oli lähellä.

Matt. 27:57– Illalla tuli paikalle Joosef, rikas arimatialainen, joka hänkin oli Jeesuksen opetuslapsi. 58. Hän meni Pilatuksen puheille ja pyysi Jeesuksen ruumista. Pilatus käski antaa sen hänelle. 59. Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen pellavavaatteeseen 60. ja pani hautaan, jonka hän äskettäin oli itseään varten hakkauttanut kallioon. Hän vieritti hautakammion ovelle suuren kiven ja lähti pois. 61. Magdalan Maria ja se toinen Maria olivat hekin siellä; he istuivat hautaa vastapäätä.

Taustatietoa: Jeesuksen **hautauksella oli kiire**, koska kaiken piti tapahtua kolmessa tunnissa eli klo 15–18. Ensimmäisen tähden syttyessä alkoi näet suuri pääsiäissapatti, jolloin kaikkien piti olla kotona. Yleensä **rikollisten ruumiita ei otettu alas ristiltä** ennen kuin ne sieltä itsestään tippuivat, mutta pääsiäisjuhlan ajaksi ei Jerusalemilaisille tahdottu järjestää moista näkyä & hajua. **Joosef Arimatialainen** kiiruhti Pilatuksen luo, kun taas **kansanedustaja Nikodemos** kävi ostamassa hautajaisien tykötarpeet. Sitten Jeesuksen runneltu ruumis laskettiin alas ristiltä ja kuljetettiin kalliohautaan. Jeesuksen **hautajaisiin ei siis osallistunut ainoakaan hänen oppilaistaan**. Alkuperäisen seurueen jäsenistä oli paikalla ainoastaan Magdalan Maria.

- Muistelkaa jonkun läheisenne hautajaisia ja verratkaa niitä Jeesuksen hautajaisiin.
- Miksi Jeesuksen oppilaat eivät osallistuneet Herransa ja mestarinsa hautaamiseen?
- Joosef ja Nikodemos olivat olleet salaa Jeesuksen opetuslapsia. Mitä heidän käytöksensä tässä tilanteessa heistä osoittaa?
- Mitä Jeesuksen ruumiille olisi ehkä tapahtunut, jolleivät Joosef ja Nikodemos olisi ryhtyneet toimeen?
- Miettikää eri syitä, mikseivät Jeesuksen äiti ja muut Galilean naiset tulleet enää haudalle, vaan palasivat kortteeriinsa. (Hän olivat Jerusalemissa pääsiäisjuhilla eivätkä asuneet siellä.)
- Miten ruumiin ottaminen alas ristiltä ehkä tapahtui?
- Miettikää, mihin tarkoitukseen tarvittiin suuri pellavakangas ja 30 kg voiteita?
- Miksi Matteus mainitsee erikseen, että hauta oli uusi ja tyhjä?
- Mitä näistä hautajaisista jäi vielä puuttumaan? (Millaiset Jeesuksen hautajaiset olisivat ehkä olleet, jos aikaa olisi ollut enemmän?)

Maria haudalla, jae 61

Taustatietoa: **Magdalan Maria oli maalainen** eikä ehkä tuntenut kovin hyvin Jerusalemin asemakaavaa. Hän ei myöskään liikkunut samoissa piireissä Nikodemoksen ja Josef Arimatialaisen kanssa. ”**Se toinen Maria**” tarkoittaa opetuslapsi Jaakob Nuoremman & Joosefin äitiä ja Klopaksen vaimoa; hänkin oli seissyt Golgatalla koko pitkän perjantaipäivän (Matt. 27:56; Mark. 15:40; Joh. 19:25).

- Miettikää, millainen oli Marian ruumiillinen ja henkinen tila tuona illansuuna, kun hän käveli hautajaissaattueen perässä Joosefin sukuhaudalle. Millaiset tunteet ehkä velloivat hänen sydämessään?
- Mikä antoi Marialle voimia raahautua vielä Jeesuksen hautapaikalle, vaikka tuskin kukaan hänen ystävästään tuli sinne?
- Mistä on mielestänne osoitusta se, ettei Maria tehnyt mitään Jeesuksen hautajaisissa, vaan vain istui kivellä ja katseli?
- Oliko Maria mielestänne shokissa? Perustelkaa vastauksenne?

Teksti 2: Mark. 15:47 ja Luuk. 23:54–56.

Mark. 15:47 Magdalan Maria ja Joosefin äiti Maria katsoivat, mihin Jeesus haudattiin.

Luuk. 23:54– Oli valmistuspäivä, sapatti oli juuri alkamassa. 55. Naiset, jotka olivat Jeesuksen kanssa tulleet Galileasta, lähtivät Joosefin mukaan. He näkivät, kuinka Jeesuksen ruumis pantiin hautaan. 56. Palattuaan kaupunkiin he hankkivat tuoksuvia öljyjä ja voiteita, mutta sapatin he viettivät levossa lain käskyn mukaan.

- Mitä tämä teksti osoittaa kahdesta Mariasta?
- Miettikää, mikä sai aikaan sen, etteivät Mariat käyttäytyneet hysteerisesti Jeesuksen hautajaisissa?
- Miksi Mariat ryntäsivät vielä viime hetkellä ennen sapatin alkua ostamaan yrtejä ja voiteita – miksei asiaa olisi voitu jättää myöhempään ajankohtaan?
- Miettikää Magdalan Marian kannalta, millainen oli se sapatti, jonka Jeesus vietti haudassa.

Da Vinci -koodi kysymykset

- Mitä osoittaa se, että myös toinen Maria mainitaan Magdalan Marian ohella näissä teksteissä?

- Jos Dan Brownin väittämä Jeesuksen ja Marian suhteesta olisi totta, miten Maria olisi tässä tilanteessa käyttäytynyt?

(Huomio! Tässä opiskelujaksossa on kaikkein vähiten kysymyksiä ja seuraavassa niitä on taas eniten. Jos aikaa jää, niin käsitelkää muutama kysymys osiosta Tyhjällä haudalla.)

4. TYHJÄLLÄ HAUDALLA

Teksti 1: Luuk. 24:1

Ensimmäisenä päivänä sapatin jälkeen naiset jo aamuvarhaisella menivät haudalle ja ottivat hankkimansa tuoksuöljyt mukaan.

Taustatietoa: Jeesuksen ruumis oli perjantaina jo kertaalleen **voideltu**, ja haudalle oli asetettu **roomalaiset vartijat**. Jos yhdistellään evankeliumien antamaa informaatiota, niin voidaan päätellä, että haudalle menivät **Magdalan Maria, ”se toinen Maria”, Sebedeuksen poikien äiti Salome ja Johanna**. Muut paitsi Magdalan Maria olivat vaimoja ja äitejä (toinen Maria ja Salome jopa opetuslasten äitejä). Kaikki neljä naista olivat kotoisin Galileasta.

- Miksi Galilean naiset läksivät sunnuntai-aamuna Jeesuksen haudalle, vaikka tiesivät kiven ja roomalaisten vartiosotilaiden estävän sisälle pääsyn?
- Mitä osoittaa se, että naiset olivat liikkeellä jo ennen auringonnousua?
- Miksi Jeesuksen miespuoliset oppilaat eivät lähteneet haudalle yhdessä naisten kanssa?
- Mitä arvellette opetuslasten tehneen perjantaiyön ja lauantapäivän, kun Jeesus oli kuollut?

Teksti 2: Matteus 28:2–4

2. Sapatin päätyttyä, viikon ensimmäisen päivän koittaessa, tulivat Magdalan Maria ja se toinen Maria katsomaan hautaa. Äkkiä maa alkoi vavahdella ja järistä, sillä Herran enkeli laskeutui taivaasta. Hän tuli haudalle, vieritti kiven pois ja istuutui sille. 3. Hän oli hohtava kuin salama ja hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi. 4. Vartijat pelästyivät häntä niin, että alkoivat vapista ja kaatuivat maahan kuin kuolleet.

- Miksi Jumala ei näyttänyt Jeesuksen ylösnousemusta yhdellekään ihmiselle, vaan se tapahtui kaikkien silmiltä piilossa?
- Jos naiset olisivat uskoneet ylösnousemukseen Jeesuksen omien ennustusten perusteella, niin miten he olisivat toimineet pääsiäisaamuna?
- Naiset olivat nähneet Jeesuksen pahoinpidellyn ruumiin ja sen voitelon jo perjantai-iltana. Miksi he olisivat halunneet voidella sen vielä uudemman kerran sunnuntai-aamuna?
- Luuletko, että sinä olisit vastaavassa tilanteessa tahtonut nähdä rakkaan vainajan ruumiin ja koskea siihen?
- Miksi miehet (opetuslapset) eivät halunneet koskea Jeesuksen ruumiiseen? Onko tässä mielestänne eroa miesten ja naisten suhtautumistavan välillä?
- Marian nimi mainitaan kaikissa pääsiäisaamun nimilistoissa ensimmäisenä. Miksi?

Teksti 3: Johannes 20:1–10

1. Sapatin mentyä, viikon ensimmäisenä päivänä Magdalan Maria tuli jo aamuhämärissä haudalle ja näki, että haudan suulta oli kivi siirretty pois. 2. Hän lähti juoksujalkaa kertomaan siitä Simon Pietarille ja sille opetuslapselle, joka oli Jeesukselle rakkain, ja sanoi heidät tavattuun: ”Ovat vieneet Herran pois haudasta, emmekä me tiedä, minne hänet on pantu.” 3. Pietari ja se toinen opetuslapsi lähtivät heti juoksemaan haudalle. 4. Miehet menivät yhtä matkaa, mutta se toinen opetuslapsi juoksi Pietaria nopeammin ja ehti haudalle ensimmäisenä. 5. Hän kurkisti sisään ja näki käärinliinojen olevan siellä, mutta hän ei mennyt sisälle. 6. Simon Pietari tuli hänen perässään, meni hautaan ja katseli siellä olevia käärinliinoja. 7. Hän huomasi, että Jeesuksen kasvoja peittänyt hikiliina ei ollut käärinliinojen vieressä vaan erillään, omana käärönään. 8. Nyt tuli sisään myös se toinen opetuslapsi, joka oli ensimmäisenä saapunut haudalle, ja hän näki ja uskoi. 9. Vielä he näet eivät olleet ymmärtäneet, että kirjoitusten mukaan Jeesus oli nouseva kuolleista. 10. Opetuslapset lähtivät haudalta majapaikkaansa.

Taustatietoa: Evankeliumitekstejä vertailemalla voimme päätellä, että naiset läksivät haudalle yhdessä, mutta Magdalan Maria ehti sinne ensin (hän oli ilmeisesti nuorin joukosta). Maria ryntäsi opetuslasten luo ennen kuin muut naiset ehtivät tulla paikalle. Varmaan naisten mielessä oli käväissyt pelko, että Jeesuksen vihamiehet olivat saattaneet varastaa hänen ruumiinsa. **Ruumiin häpäisyä** pidettiin tuossa kulttuurissa kuolemaakin kauheampana rangaistuksena. **”Se toinen opetuslapsi, jota Jeesus rakasti”** tarkoittaa evankeliumin kirjoittajaa Johannesta itseään.

Maria, jakeet 1–2

- Kuvittele Magdalan Marian ajatuksia ja tunnelmia hänen nähdessään, ettei haudan suulla ollut kiveä.
- Miksi Maria läksi pois katsomatta haudan sisälle?
- Miksi Maria ei tajunnut vielääkään, että Jeesus oli noussut kuolleista?
- Mitä jae 2 osoittaa Marian ja opetuslasten väleistä?
- Jae 2 sisältää Marian ensimmäisen repliikin koko Raamatussa. Mitä se hänestä paljastaa? (Millainen ihminen, millaiset tunnelmat?)
- Kenestä Maria puhuu käyttäessään pronominia ”me”?

Käärinliinat, jakeet 3–9

- Käärinliinat koostuivat isosta pellavalakanasta, joka oli käärity ruumiin ympärille ja jonka laskoksiin oli levitetty 30 kg rasvaa. Päättä varten oli oma liinansa. Kuvitelkaa, miltä käärinliinat olisivat näyttäneet, jos joku olisi varastanut ruumiin niiden sisältä?

- Miksi se on mahdoton ajatus, että Jeesus olisi herännyt koomasta ja selvitellyt itse itsensä ulos käärinliinoista ja haudasta?
- Mikä käärinliinoissa sai Johanneksen uskomaan?
- Mitä Johannes uskoi nähdessään käärinliinat ja mikä asia hänelle jäi vielä toistaiseksi epäselväksi (8–9)?
- Miksi käärinliinat ovat sitova todiste Jeesuksen ruumiillisesta ylösnousemuksesta?

Ruumiin ylösnousemus

- Mikä ero on ruumiin ylösnousemuksella (johon kristityt uskovat) ja sielun kuolemattomuudella (johon moni muukin uskonto uskoo)?
- Jos ruumiin ylösnousemusta ei olisi, mitä annettavaa kristinuskolla olisi ihmiskunnalle?
- Kuvitelkaapa ihmistä, joka uskoo kaikki muut kristinuskon opinkohdat, paitsi ei ruumiin ylösnousemusta. Voidaanko häntä mielestänne kutsua kristityksi?

Da Vinci -koodi kysymykset

- Mitä ajattelette näiden tekstien valossa siitä Dan Brownin väitteestä, että Jeesus julistettiin Jumalaksi erään kirkolliskokouksen päätöksellä vasta runsaat 300 vuotta näiden tapahtumien jälkeen?
- Kumpi tuntuu mielestänne uskottavammalta: nämä tekstit vai Dan Brownin kirjan perusidea?

5. MARIA KOHTAA YLÖSNOUSSEEN HERRAN

Teksti: Joh. 20:11–18

11. Maria seisoi haudan ovella ja itki. Siinä itkiessään hän kurkisti hautaan 12. ja näki, että siinä, missä Jeesuksen ruumis oli ollut, istui kaksi valkopukuista enkeliä, toinen pääpuolella ja toinen jalkopäässä. 13. Enkelit sanoivat hänelle: ”Mitä itket, nainen?” Hän vastasi: ”Minun Herrani on viety pois, enkä tiedä, minne hänet on pantu.” 14. Tämän sanottuaan hän kääntyi ja näki Jeesuksen seisovan takanaan, mutta ei tajunnut, että se oli Jeesus. 15. Jeesus sanoi hänelle: ”Mitä itket, nainen? Ketä sinä etsit?” Maria luuli Jeesusta puutarhuriksi ja sanoi: ”Herra, jos sinä olet vienyt hänet täältä, niin sano, minne olet hänet pannut. Minä haen hänet pois.” 16. Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Maria.” Maria kääntyi ja sanoi: ”Rabbuuni!” – se on hepreaa ja merkitsee: opettajani. 17. Jeesus sanoi: ”Älä koske minuun. Minä en vielä ole noussut Isän luo. Mene sinä viemään sanaa veljilleni ja sano heille, että minä nousen oman Isäni ja teidän Isänne luo, oman Jumalani ja teidän Jumalanne luo.” 18. Magdalan Maria riensi opetuslasten luo ja ilmoitti: ”Minä olen nähnyt Herran!” Sitten hän kertoi, mitä Herra oli hänelle sanonut.

Taustatietoa: Sana ”rabbuuni” on voimakkaampi ja kunnioittavampi merkitykseltään, kuin sana rabbi (opettaja) ja sitä käytettiin myös Jumalasta puhuttaessa. Magdalan Maria kertoi varmaankin itse tämän tapauksen Johannekselle, joka liitti sen Jeesuksen elämäkertaan. **Johannes kirjoitti evankeliuminsa viimeiseksi**, noin 50 vuotta näiden tapausten jälkeen. Hän tahtoi kuvata sellaisia tapahtumia, mitkä muilta evankelistoilta olivat jääneet kertomatta.

Enkelit, jakeet 11–13

- Miksi Magdalan Maria palasi haudalle, vaikka tiesi sen olevan tyhjä (11)?
- Jos Marian majapaikka ja opetuslasten majapaikka olivat noin kilometrin päässä haudalta, niin paljonko aikaa ja energiaa Marialta oli tähän mennessä kulunut Jeesuksen jäljittämiseen (ks. myös Joh. 20:1–2)?
- Jeesuksen ristin juurella ja hautajaisissa ei mainittu Marian kyyneleistä mitään. Jos oletetaan, että Maria puhkesi itkuun vasta tässä vaiheessa, niin mikä sen aiheutti?
- Olivatko Marian kyyneleet mielestäsi turhia? Perustele vastauksesi.
- Miettikää Marian suhdetta Jeesukseen niiden nimitysten perusteella joita hän tästä käytti (13, 16, 18)?
- Enkelit saattoivat näyttää henkiolentoilta tai sitten tavallisilta ihmisiltä. Kummalta luulette heidän näyttäneen Jeesuksen haudassa?
- Miksi Maria ei näyttänyt lainkaan hämmästyvän eikä kysellyt enkeleiltä, mitä he haudassa tekivät?
- Miksi enkelit kysyivät Marialta itsestään selvää asiaa?

Maria ja Jeesus, jakeet 14–17a

- Miksi Jeesus ei heti ilmaissut Marialle, kuka hän oli?
- Miksi Maria ei tunnistanut Jeesusta heti hänet nähdessään?
- Miksi Jeesuskin kyseli Marian itkun syytä; täytyihän hänen tietää vastaus omaan kysymykseensä?
- Miten Maria ehkä arveli kuljettavansa Jeesuksen ruumiin sen nykyisestä olinpaikasta, ja minne hän aikoi sen viedä (15)?
- Miksi Maria loppujen lopuksi tunnisti Jeesuksen juuri sillä hetkellä, kun tämä kutsui häntä nimeltä?
- Mitä Maria ehkä tunsi sydämessään tajutessaan, että Jeesus elää?
- Luuletteko, että Maria olisi tuossa tilanteessa halunnut heittäytyä Jeesuksen kaulaan? Perustelkaa vastauksenne.
- Miksi Jeesus kielsi Mariaa koskemasta itseensä? Huomatkaa, että hän vähän myöhemmin kehotti Tuomasta koskemaan itseensä (jakeet 17 ja 27)?
- Mitä tässä yhteydessä tarkoittavat Jeesuksen sanat: ”... sillä en minä ole vielä mennyt ylös Isäni tykö”? (17, vanha käännös)? (Milloin Maria siis saisi koskea Jeesukseen?)
- Mitä miehet voivat oppia Jeesuksen käytöksestä *miehenä* tuossa tilanteessa?

Todistajan tehtävä, 17b–18

- Mitä Jeesus itse asiassa väittää itsestään jakeessa 17?
- Naisia ei tuohon aikaan kelpuutettu todistajiksi oikeuteen. Miksi Jeesus ilmestyi pääsiäisaamuna nimenomaan naisille ja antoi heille todistajan tehtävän?
- Miksi Jeesus lähetti Marian viemään sanaa oppilailleen, vaikka tiesi, etteivät miehet uskoisi häntä?
- Jeesus ei suostunut noudattamaan sellaisia yhteisönsä sääntöjä, joita piti epäoikeudenmukaisina. Hän esimerkiksi paransi sairaita sapattina ja seurusteli veronkerääjien ja porttojen kanssa, vaikka sai kaikesta tästä osakseen kritiikkiä. Mitä osoittaa se, ettei hän tehnyt Mariasta 12. apostoliaan Juudaksen tilalle?
- Maria kertoi Jeesuksen sanat opetuslapsille, mutta ilmeisesti hän vaikenä kohtauksen muista yksityiskohdista, kunnes ehkä vuosikymmenten kuluttua kuvasi ne Johannekselle (18). Jos tämä oletamus pitää paikkansa, miettikää, miksi Maria tahtoi ensin pitää tuon tapaamisen omana tietonaan.

Da Vinci -koodi kysymykset

- Vertaa tämän tekstin Mariaa ja Jeesusta Da Vinci -koodin Mariaan ja Jeesukseen.
- Miten tämä teksti kumoaa Dan Brownin kirjan perusidean?

Lopuksi: Ylösnoussut Jeesus ilmestyi opetuslapsilleen monta kertaa 40 päivän kuluessa. Sitten hän nousi taivaaseen 500 seuraajansa silmien edessä, joista Magdalan Maria lienee ollut yksi. Apostolien teot 1:14 kertoo näin: ”*He (opetuslapset) pitivät kaikki yhtä ja rukoilivat lakkaamatta yhdessä joukkoonsa kuuluvien naisten sekä Jeesuksen äidin Marian ja Jeesuksen veljien kanssa.*” Näissä sanoissa näemme vielä viimeisen vilahduksen Magdalan Mariasta.

- Millainen luulette Marian loppuelämän olleen; mitä tehtäviä hän ehkä sai kristillisestä seurakunnasta?
- Miettikää Marian elämänkaarta: nuoruus riivaajahenkien vallassa, kolme ihmeellistä vuotta Jeesuksen seurassa ja loppuelämää kristillisen seurakunnan keskellä. Mitä tästä elämänkaaresta ajattelette?
- Mikä teidän mielestänne oli Marian elämän tarkoitus?